

# SENSORVEILEDNING KULKOM1001, VÅR 2020

## Sensur av skriftlig hjemmeeksamen

Emnebeskrivelse: <https://www.uio.no/studier/emner/sv/sv/KULKOM1001/>

I emnebeskrivelsen til KULKOM1001 er *eksamensordningen* beskrevet:  
<https://www.uio.no/studier/emner/sv/sv/KULKOM1001/v20/eksamen/index.html>

Her er *pensumliste* for KULKOM1001:  
<https://www.uio.no/studier/emner/sv/sv/KULKOM1001/h19/pensumliste/index.html>

## Spesielle forhold ved gjennomføring av undervisning og eksamen våren 2020 grunnet korona-situasjonen

### *Undervisning*

Campus ble av smittehensyn stengt 12. mars. Studentene har etter dette og fram til semesterslutt vært henvist til å studere hjemmefra.

Digital undervisning på emnet ble tilgjengelig fra 12. mars. Det digitale undervisningstilbudet har bestått av podcast/PowerPoint og videooverførte forelesninger (Zoom). Studentene har fra samme uke hatt tilbud om digital seminarundervisning organisert gjennom Canvas. Studentene har i tillegg vært oppfordret til å arrangere kollokviemøter på tilgjengelige digitale plattformer.

Det legges til grunn at læringsmålene for emnet opprettholdes som formulert i emnebeskrivelsen, men på grunn av koronasituasjonen har kontakten mellom Universitetet i Oslo og den enkelte student vært noe redusert/endret.

### *Eksamen (4 timers hjemmeeksamen og emneoppgave)*

Eksamensform på emnet har blitt endret fra 4 timers skoleeksamen til **4 timers hjemmeeksamen**. Nødvendige tilpasninger av oppgavens innhold og omfang til endret eksamensform er foretatt av emneansvarlig, Anne Krogstad, i samarbeid med foreleserne på emnet. Følgende veiledning er kunngjort for studentene ang. hjemmeeksamen:

- Hjemmeeksamen er ditt eget, selvstendige arbeid – og et resultat av egen læring og arbeidsinnsats. Bruk av hjelpemidler er tillatt, men vær bevisst på tidsbruk. Vi råder deg til å disponere arbeidet nesten som om det var en skoleeksamen, der hjelpemidler ikke tas i bruk.
- Du kan referere til ulike kilder fortløpende i din besvarelse, akkurat som du skulle gjort i en skoleeksamen. Hvis du siterer direkte fra hjelpemidler, må referanser oppgis. For ordens skyld, husk at alle innleveringer blir plagiatkontrollert. Referanseliste er ikke nødvendig til tross for referanser i teksten.
- De to oppgavene som skal besvares (av fire oppgitte), vil vektes likt.

I tillegg til skoleeksamen skriver studentene en **emneoppgave** som er blitt gjennomgått i seminarer i 2. termin (vårsemesteret). Oppgavetekster og -omfang ble gjort kjent ved semesterstart. Oppgavetekstene skal betraktes som en slags rammeoppgaver som studentene utformer sin oppgave innenfor. Seminarskriv med oppgaver legges ved sensorveiledningen.

Eksamenskomiteen foretar en **helhetlig vurdering av begge eksamensdelene**. Samlet resultat gis i bokstavkarakterer fra A til F. I vurderingen av karaktereskalaen skal kriteriene for hvert karakternivå benyttes som gitt i retningslinjene. [Fagspesifikk karakterbeskrivelse for Kulkom](#).

# Emneoppgaven

## Retningslinjer for oppgaven

- Skriv en *individuell seminaroppgave* på 3200 ord (+/- 10 prosent). Forside, sammendrag (ca. 10 linjer), litteraturhenvisninger og eventuelle vedlegg regnes *ikke* med. Å holde seg til disse rammene er en del av oppgaven.
- Bruk 12 punktts skriftstørrelse, linjeavstand skal være 1,5, og det skal være gode marger. Man kan gjerne benytte tankekart/figurer/bilder i fremstillingen.
- Litteraturlisten skal avsluttes med setningen "Alle kilder som er brukt i denne oppgaven er oppgitt".
- For tips om oppgaveskriving, se [Litt om oppgaveskriving](#).
- Benytt referansestilen [APA](#).
- Eksamen på dette emnet er digital, og endelig oppgaveinnlevering vil foregå i eksamenssystemet [Inspira](#).
- På forsiden av oppgaven skal følgende informasjon stå:
  - a) Oppgavens tittel
  - b) Emnets og faglærers navn (Anne Krogstad)
  - c) Innleveringsdato og sted
  - d) Kandidatnummer (hentes fra StudentWeb)
  - e) Antall ord i oppgaven (minus forside, sammendrag, litteraturhenvisninger og eventuelle vedlegg)

## Oppgavetemaer

### Oppgave 1: *Kultur*

Drøft det kulturelle grunnlaget for individuell stil og identitet.

### Oppgave 2: *Språk og makt*

På hvilke måter kan språk knyttes til makt?

Bruk ett eller flere eksempler. Du kan eventuelt ta utgangspunkt i:

- a) #MeToo eller #NotAllMen.
- b) Helene Uris spalte i Aftenposten, evt. i hennes bok *Hvem sa hva. Kvinner menn og språk* (2018).

### Oppgave 3: *Sosiale medier og offentlighet*

Drøft ulike måter nye, sosiale medier kan bidra til å utvide og/eller begrense offentligheten på. Velg selv eksempler. Du kan eventuelt ta utgangspunkt i følgende tematikker/eksempler:

- a) Om falske nyheter.
- b) Om politikeres, evt. andres, bruk av sosiale medier.

### Oppgave 4: *Tegn, tolkning og hermeneutikk*

Drøft en medietekst. Finn eksempler på ikoner, indekser og symboler, og drøft betydningen av disse. Hvordan benyttes tegnene i teksten? Hvordan tolker du tegnene?

### Oppgave 5. *Globalisering, likhet og forskjell*

Det blir hevdet at takket være globaliseringen og den økte kontakten over landegrensene, blir mennesker over hele verden likere – men jo likere de blir, desto mer opptatt blir de av å være forskjellige. Diskuter dette utsagnet ved hjelp av ett eller flere eksempler.

# Skriftlig hjemmeeksamen - oppgavesett med sensorveiledning

*Besvar to av de fire oppgavene under:*

## Oppgave 1.

**Hvordan kan kulturelle normer bidra til å forklare hvorfor noe blir gjenstand for kjøp og salg, mens andre ting helst ikke skal kjøpes for penger? Gi eksempler fra pensum.**

Den mest aktuelle teksten er Marianne Liens multiteartikkel fra Båtsfjord. Hun beskriver hvordan enkelte ting, som multer, veldig tydelig holdes utenfor økonomisk sirkulasjon. Etnografien handler om at det er uforskammet å be naboen om å få kjøpe multer, men «hun kunne godt ha *fått* noen selvfølgelig». Dette med gaver er poenget, og ikke markedssfæren i seg selv.

Man kan videre bruke empiri fra Birgit Meyers artikkel «Commodities and the Power of Prayer: Pentecostalist Attitudes towards Consumption in Contemporary Ghana».

I tillegg er Pierre Bourdieus arbeid om symbolsk makt og felt aktuelt. Dette er beskrevet i Arild Danielsen og Marianne Nordli Hansens artikkel fra 1999, men denne er muligens litt vanskeligere å «komme på» for studentene. Vi har i liten grad undervist i dette arbeidet siste år. Ekstra fint om studentene klarer å se denne koblingen.

Andre artikler kan muligens også trekkes inn i denne oppgaven (og i de andre under) – det oppfordres til kreativitet.

## Oppgave 2.

**Hvordan kan man faglig sett analysere følelser? Drøft med utgangspunkt i pensumlitteraturen (særlig sosiologipensumet).**

Mikael L. Andersen og Anne Krogstads artikkel «Eufori og angst. Graffitieteraners forbudte gleder» er mest aktuell. Med utgangspunkt i sosiologi (Weber, Durkheim og nyere sosiologisk teori) samt noe kulturell kriminologi undersøker de den rollen følelser spiller for menn mellom 30 og 40 år, som alle driver med ulovlig graffitimaling i Oslo. Ferdigheter, anerkjennelse og estetikk gir gode opplevelser, til tider eufori, men det er først sammen med risikoen ved *nesten* å bli tatt, punktet der eufori og angst møtes, at graffiti blir så attraktivt at voksne menn fortsetter med det, år etter år. Jakten på følelsesmessige *kick* er så sentral at utfordringer økes, grenser forskyves og enkelte sosiale forhold (forholdet til jobb, partnere og barn) i stor grad må vike.

I tillegg er Arlie Hochchilds «The Nanny Chain» et relevant arbeid. Hun beskriver hvordan overføring av omsorg – det hun kaller følelsesmessig merverdi – går fra fattige til rike deler av verden gjennom nanny-migrasjon.

Artiklene til Odd Are Berkaak «Ikke la meg ta meg: Livsbilder i popmusikkens tid» (blant annet om identitet og forholdet mellom indre opplevelse og ytre fremstilling) og Jan Paul Brekkes «Samtalekulturen i diplomatiet» (blant annet om emosjonelt overskudd etter gode samtaler) sneier *litt* innom følelser. Det er likevel ikke sikkert at studentene ser disse koblingene. Pluss for det i så fall.

## Oppgave 3.

**Redegjør for «oss og dem»-kategoriseringer, og diskuter hvordan slike er blitt brukt i sammenheng med Brexit.**

Her er flere tekster relevante: Den mest aktuelle om «oss og dem»-kategoriseringene generelt sett er Brewer sin artikkel «The social psychology of intergroup relations: Social categorization, ingroup bias, and outgroup prejudice». Her gjennomgår Brewer «oss og dem»-kategoriseringer og intergruppe-relasjoner generelt sett. Hun viser hva slike kategoriseringer gjør med oss mennesker, og hva forskning her viser, og studentene bør redegjøre for konsekvenser av slike kategoriseringer.

Relatert til Brexit, så er artikkelen «How racism discourse can mobilize right-wing populism: The construction of identity and alliance in reactions to UKIP's Brexit "Breaking Point" campaign» (Durrheim et al.) og Moss og Solheim sin artikkel «The disappearing diversity desire. The case of Brexit» særlig relevante. Basert på disse tekstene vil studenten kunne diskutere hvordan «oss og dem»-kategoriseringer har vært vesentlig særlig i Leave kampanjen, som i stor grad belaget seg på en mindre inkluderende nasjonal kategorisering. Durrheim-artikkelen tar for seg hvordan særlig UKIPs «Breaking Point»-kampanje tok i bruk sterke «dem»-kategoriseringer, men hvor det også aktivt tas avstand til rasisme, og der fordekt ikke-rasisme (moderne rasisme) kan bli et nyttig mobiliseringsgrunnlag. Moss og Solheim diskuterer hvordan «oss og dem»-kategoriseringer og mangfold ble brukt og portrettert i Brexit-prosessen. Begge disse snakker også mer generelt til «oss og dem»-kategoriseringer, så de kan også benyttes for å besvare den første delen av oppgaven.

Det er andre tekster studentene også kan trekke inn, uten at dette er strengt nødvendig: Studentene kan trekke på tekster som Condor et al. sin artikkel: «'They're not racist...' Prejudice denial, mitigation and suppression in dialogue», Hammack (2008) sin tekst som diskuterer masternarrativer, eksemplifisert med Israel-Palestina – der kan paralleller dras til «oss og dem»-kategoriseringer, og hvordan slike masternarrativer påvirker dette. Studentene kan også trekke på Urwin, Hauge, Hollway & Haavind (2013) sin tekst, som argumenterer med hvor viktig det er å ikke ta utgangspunkt i kulturelle forskjeller som dermed blir et forklaringsutgangspunkt for alt man ser av forskjeller mellom «oss og dem», og som kan hindre individuelt handlingsrom og agency.

#### **Oppgave 4.**

**Jostein Gripsrud skriver følgende i sin bok *Mediekultur, mediesamfunn*:**

«Selv om folk lytter på radio til stadighet, og selv om Internett legger beslag på stadig mer av de flestes våkne tid, er det mest sentrale mediet i dagens offentlighet stadig fjernsynet." (Gripsrud 2015, s. 277)\*

**Gripsrud (2015, s. 277-278) hevder at det er flere grunner til dette, og han lister opp seks punkter:**

- Fjernsynet har stor rekkevidde
- Fjernsynet er det mediet folk bruker mest tid på
- Tilegnelsen av det er gjennomgående (men ikke alltid) mer konsentrert
- Fjernsynet er sentralt plassert i samfunnet
- Fjernsynet dominerer dagsordenen i offentligheten
- Fjernsynet er den viktigste kulturelle scenen i både vid og smalere betydning av ordet kultur

**Diskuter påstanden til Gripsrud med utgangspunkt i minst tre av hans seks punkter.**

\* Dere som har 2007-utgaven av Gripsrud-boka, finner sitatet (i litt kortere versjon) og punktene på side 272-273.

Gripsruds bok er selvsagt utgangspunkt for oppgaven. I tillegg finnes det et par andre bidrag på pensum som muligens kan sette denne i relieff: Palle S. Lauridsens bok om *TV-serier* samt Michael Z. Newman og Elana Levines kapittel *Legitimizing television: Media convergence and cultural status*.

Karakteren C gis når man følger oppgaveteksten, og utdyper og kontekstualiserer tre eller flere av punktene i Gripsruds bok. Man må klargjøre hva som menes med «det mest sentrale mediet». En B betyr her at man innfrir kravene til karakter C og dessuten fremmer kritikk og fører motargumenter mot de punktene man velger, og refererer til annet pensum eller litteratur utenfor pensum i dette. Det betyr videre at man presiserer begreper som «offentligheten» og «kultur» (i vid og smal betydning). En A kan oppnås med kravene til karakteren B pluss at det gis treffende eksempler for og imot TVs betydning, og at det argumenteres for andre mediers eventuelt mer sentrale stilling. En A krever generelt en grundig, velformulert og systematisk fremstilling.

Sistnevnte karaktergradering kan også tjene som generell retningslinje for de øvrige oppgavene.